

Návštěvnícký okruh městem Vrchlabí

Trasa Okružna po Vrchlabí

Vítáme Vás ve Vrchlabí, podhorském městě na Labi, kulturním srdci a bráně Krkonoš. Připravili jsme pro Vás krátkou a časově nenáročnou procházku po jeho nejzajímavějších místech. Vrchlabí leží uprostřed masivu našich nejvyšších hor. Má zhruba 13 tisíc obyvatel a rozkládá se v nadmořské výšce 477 m n. m. Nad městem se vypíná dominantní hora Žalý (1019 m n. m.). Z kamenné rozhledny na jejím vrcholu je krásně vidět naše nejvyšší hora Sněžka, i charakteristická špička vzdáleného Ještědu a za pěkného počasí dokonce celá třetina Čech.

Srdečně vás zveme do partnerského města Kowary – okouzujícího pohostinného starého města na polské straně Krkonoš. Najdete zde mnoho zajímavých atrakcí, cenných památek a krásnou krajinu. Více informací najdete na straně: www.kowary.pl

Witamy we Vrchlabi, położonym u podnóża gór mieście, nazywanym często bramą prowadzącą w Karkonosze. Stanowiące kulturalne serce regionu Vrchlabi ma około 13 tysięcy mieszkańców. Centrum położonego nad Łabą miasta leży na wysokości 477 m n.p.m. Nad miastem wznosi się góra Żalý (1019 m n.p.m.), na której szczycie stoi kamienna wieża widokowa. Widać stąd dobrze najwyższą górę Karkonoszy – Śnieżkę oraz charakterystyczny trójkątny szczyt Ještědu, a w ładną pogodę można podziwiać aż jedną trzecią Czech!

Serdecznie zapraszamy także do partnerskiego miasta Kowary – pełnej uroku, gościnnej starej miejscowości położonej po polskiej stronie Karkonoszy. Znaleźć tu można wiele ciekawych atrakcji, cennych zabytków. Całość dopełniają przepiękne krajobrazy. Więcej informacji na: www.kowary.pl

www.mestovrchlabi.cz

Regionální turistické informační centrum Krkonoše, Vrchlabí, v budově radnice, tel.: +420 499 405 744.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRAČAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt je spolufinancován z prostředků EFRR prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

Náměstí TGM je začátkem vašeho putování. Jeho dominantou je **barokní radnice** se štítem zakončeným věží s hodinami. V jejím přízemí se nachází Regionální turistické infocentrum, kde jste obdrželi tuto mapu. V průčelí radnice je zavěšen zvon, na který se zvonilo na poplach i při slavnostních příležitostech. Výstavbu radnice, která patřila mezi první kamenné budovy ve městě, dokončil její stavitel, Jan Jiří Seehak, v roce 1737. Shromážděním obce sloužil velký sál v patře, přízemí zaujímal výčep.

Vaši další zastávkou bude **Zámek a zámecký park**. Stavbu zámku v roce 1546 započal Kryštof Gendorf z Gendorfu. Postaven byl v renesančním slohu a patří k prvním stavbám svého druhu v Čechách. Neznámý stavitel vycházel ze schématu italského kastelu (malé pevnosti či tvrze). Na dostavbě zámku pracoval pravděpodobně Ital Carlo Valmadi. Původně obklopoval stavbu dvanáct metrů široký vodní příkop, přes který se do zámku vstupovalo třemi mosty. Pro návštěvníky je nyní volný přístup pouze do vstupní haly, kde je možno vedle intarziemi zdobených dveří spatřit obrazy posledních ulovených krkonošských medvědů. Z původního zařízení zbývá nejzajímavější památka – renesanční kachlová kamna v bývalém rytířském, nyní ve velkém zasedacím sále. Dnes je zámek sídlem městského úřadu. Zámecký park byl do současné podoby přetvořen v druhé polovině předminulého století. Zahradník Fuchs přeměnil zahradu na přírodní park v romantickém stylu. Zrušil vodní příkop, založil jezírko a rozšířil park do dnešní velikosti. Park je na seznamu nemovitých kulturních památek.

Zámecký park poblíž **Krkonošského centra environmentálního vzdělávání** zvaného „Krték“ pozvolna přechází v **klášter-**

ní zahradu. Krtek je budova nenápadná, ale o to více zajímavá svým architektonickým pojetím.

Augustiniánský klášter byl založen roku 1705 Maxmiliánem z Morzinu. Stavba barokní budovy kláštera s prvky klasicismu byla dokončena roku 1725, jejím architektem byl Adam Auer. Dnes je klášterní ambit využíván Správou KRNAP a slouží návštěvníkům jako Krkonošské muzeum. Klášterní kostel byl vysvěcen královéhradeckým biskupem Mauriciem Adolfem Karlem z Pharsalu. Na hlavním oltáři, vysokém 19 metrů, je ústředním motivem obraz sv. Augustina, kterému je kostel zasvěcen. Bohatou výzdobu kostela doplňují troje varhany. Jedny patří k původnímu vybavení kostela, jedny byly přeneseny z kostela z Fortu a třetí, varhanní pozitiv, jsou tři sta let staré varhany z vrchlabské varhanářské dílny.

Chrámsvatého Vavřínce stojí na místě jednolodního gotického kostela ze 14. století. V novogotickém stylu jej vystavil vrchlabský stavitel Eduard Zirm podle projektu pražského architekta Stephana Tragla. Stavba probíhala v letech 1886 až 1889. Trojlodní hala je dlouhá 30 m a široká 18 m a k ní je připojena 60 metrů vysoká štíhlá věž. Za nejvzácnější předmět interiéru je pokládána měděná křtitelnice s letopočtem 1566. Pět zvonů z původního kostela bylo použito jako surovina pro válečné účely. Od roku 1942 byla tedy kostelní věž beze zvonů. Z výtěžků veřejné sbírky byly však v r. 2002 pořízeny tři nové kostelní zvony.

Mariánský morový sloup stojí nedaleko kostela sv. Václava. Jeho dnešní podoba, až na část postavy Panny Marie, je kopií původního sloupu. Ten pocházel z roku 1696, kdy ho nechali postavit majitelé vrchlabského panství Jan Rudolf z Morzinu a jeho paní Eva Konstan-

cie jako poděkování za ochranu při morové nákaze. Sloup původně stál uprostřed náměstí.

Římskokatolická fara, barokní budova děkanství nedaleko kostela, pochází z let 1739–1740. V roce 1766 zde během jedné ze svých inspekčních cest údajně na několika otepích slámy přenocoval císař Josef II.

Mísa, na které vrchlabské měšťanky nabídly panovníkovi koláče, se dlouho uchovávala jako vzácná památka.

Čtyři historické domky naproti kostelu sv. Vavřince jsou dnes majetkem Správy KRNAP a najdeme v nich expozice Krkonošského muzea a informační středisko národního parku. Soubor tří štitových domů patří mezi nejstarší zachované městské stavby, na štitové desce jednoho z domů byly nalezeny iniciály WR a letopočet 1623. Jsou příkladem architektury krkonošských a podkrkonošských měst, kdy podloubí na náměstích a hlavních ulicích tvořilo ochranu před rozmary počasí a sloužilo jako místo, kde své zboží nabízeli řemeslníci, kteří v domech žili a pracovali. Domy prošly zdařilou rekonstrukcí, která proběhla v letech 1976–1981. Čtvrtý domek byl znovu postaven v roce 2009 jako replika poloroubeného domu s hrázděným štítem, který byl zdemolován v roce 1957.

Budova staré radnice se skrývá pod čp. 210 a patří mezi nejstarší stavební památky města. Přízemní část je zděná, roubené patro podpírají čtyři pískovcové sloupy s hlavicemi tesanými do jónského tvaru. Zvláštností domu je, že je do ulice obrácen podloubím při podélné straně. Dům sloužil od konce 16. století, kdy jej městská rada i s pozemkem získala od truhláře Hanse Helden a přestavěla, jako radnice až do roku 1737.

V tajence je ukryto jméno českého šlechtického rodu, původem z Itálie, který se v 17. století usadil v Čechách, poté co získal Vrchlabí. Nejznámějším z tohoto rodu byl Václav, mecenáš umění, kterému svůj nejslavnější cyklus houslových koncertů – Čtvero ročních období – věnoval sám Antonio Vivaldi. Vydejte se podle mapy návštěvníckým okruhem po městě a získejte potřebná písmena k vyluštění tajenky. S touto se pak můžete vrátit do Regionálního turistického infocentra na náměstí TGM, kde obdržíte za své úsilí malou, ale pěknou odměnu.

1. Regionální turistické infocentrum – Před budovou infocentra – radnicí, vedle vstupních dveří najdi číslo popisné. Název číslice vepiš do křížovky.

2. Zámek – Kolik věží má zámek, který nechal roku 1546 postavit Kryštof Gendorf z Gendorfu? Název číslce vepiš do křížovky.

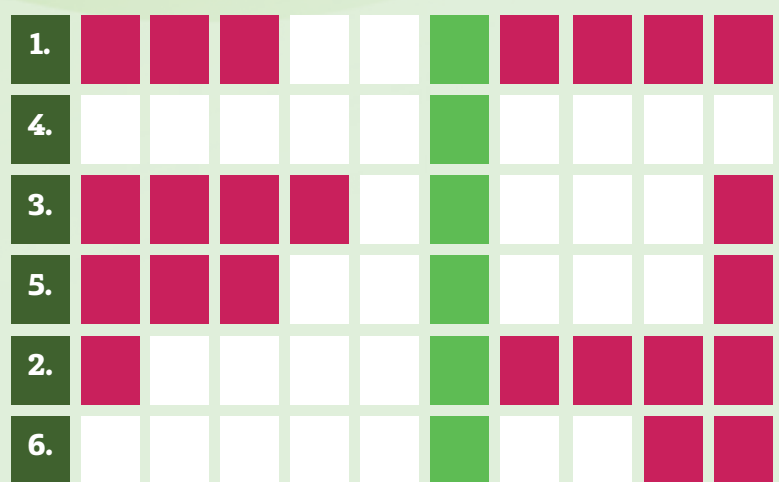
3. Klášterní zahrada – Mezi zámeckým parkem a klášterní zahradou je zajímavá stavba pokrytá mechem. Které zvířátko dalo název budově, ve které je Krkonošské centrum environmentálního vzdělávání? Název zvířátka napiš do křížovky.

4. Augustiniánský klášter – Co dnes sídlí v klášteře?

Z dvouslovného názvu použij první slovo do křížovky.

5. Čtyři historické domky – Na dvou ze čtyř domků je ve štítech domů stejný bílý nápis. Druhé slovo tohoto nápisu vepiš do křížovky.

6. Červený kostel – Komu je zasvěcen novogotický kostel s věží vysokou 60 m naproti historickým domkům? Jméno patrona knihovníků vepiš do křížovky.

Rynek - Náměstí TGM to początek naszej wędrowki. Stoi przy nim **barokowy ratusz** ze szczytem zwieńczonym wieżą z zegarem. Na parterze mieści się Regionalne Centrum Informacji Turystycznej, w którym otrzymali Państwo tę mapę. W elewacji frontowej ratusza wisi dzwon, w który bito na alarm oraz podczas ważnych uroczystości. Wznoszenie ratusza, należącego do pierwszych kamiennych budynków miasta, jego budowniczy Jan Jerzy Seehak ukończył w 1737 r. Na parterze mieściła się pijalnia piwa, miejsca rajcy obradowali w sali na piętrze.

Kolejnym przystankiem będzie dawny zamek, a obecnie **pałac i park pałacowy**. Budowę zamku rozpoczął w 1546 roku Krzysztof Gendorf von Gendorf. Zamek wybudowano w stylu renesansowym, jako taki należał do pierwszych w Czechach. Nieznany budowniczy wzorował się na schemacie włoskich dworów obronnych (kasztelów). W końcowym etapie w pracach uczestniczył prawdopodobnie Włoch Carlo Valmadi. Początkowo zamek otaczała mająca 12 metrów szerokości fosa, nad którą przerzucono trzy mosty. Dziś turystom udostępniany jest do zwiedzania tylko hol, gdzie oprócz zdobionych intarsjami drzwi obejrzeć też można wizerunki ostatnich upolowanych w Karkonoszach niedźwiedzi. Z pierwotnego wyposażenia pozostał najcenniejszy zabytek – renesansowy piec kaflowy w byłej sali rycerskiej, dziś tzw. dużej sali obrad. Pałac jest obecnie siedzibą urzędu miasta. Park otaczający pałac swój obecny wygląd zyskał w połowie XIX wieku. Ogrodnik Fuchs w duchu romantyzmu przekształcił ogród w park angielski. Rozbudował go, zlikwidował fosę, założył staw. Dziś park wpisany jest na listę zabytków kultury.

Park pałacowy w pobliżu **Karkonoskiego Centrum Edukacji Ekologicznej** (Krkonošské centrum environmentálního vzdělávání), zwanego „**Krtek**” („Krecik”), stopniowo przechodzi w **ogród**

klasztorny. Krtek to budynek niezbyt rzucający się w oczy, za to niezwykle ciekawy pod względem architektonicznym.

Klasztor augustianów założył w 1705 roku Maximilian Morzin. Budowę barokowego obiektu z elementami klasycyzmu ukończono w 1725 r. Architektem był Adam Auer. Dziś ambit klasztoru wykorzystywany jest przez czeski Karkonoski Park Narodowy (KRNP), który utworzył tu Muzeum Karkonoskie. Kościół klasztorny poświęcony został przez biskupa Hradca Kralowego, Moritza Adolfa Karla von Sachsen-Zeit-Neustadt, i poświęcony św. Augustynowi. Na mającym 19 metrów wysokości głównym ołtarzu motywem przewodnim jest obraz przedstawiający św. Augustyna. Bogate zdobienia dopełniają trzy komplety organów – pierwsze należą do pierwotnego wyposażenia kościoła, drugie pochodzą z kościoła w Forcie, trzecie to liczący sobie trzysta lat pozytyw z vrchlabskiej pracowni organmistrzowskiej.

Kościół św. Wawrzyńca stoi w miejscu starszego jednokolumnowego gotyckiego kościoła z XIV wieku. Nowy kościół neogotycki wzniesiono w latach 1886 – 1889 wrocławski budowniczy Eduard Zirm na podstawie projektu praskiego architekta Stephana Tragla. Trójnawowa hala ma 30 metrów długości i 18 metrów szerokości. Z nią połączona jest mająca 60 metrów wysokości smukła wieża. Za najcenniejszy zabytek w kościele uważana jest miedziana chrzcielnica z datą 1566 r. Pięć dzwonów z poprzedniego kościoła przetopionych zostało podczas wojny, od 1942 roku wieża kościoła nie miała więc dzwonów. Dopiero w 2002 roku zorganizowano zbiórkę publiczną i zakupiono trzy nowe dzwony.

Maryjna kolumna morowa stoi niedaleko kościoła św. Wawrzyńca. Ufundowali ją Jan Rudolf von Morzin z żoną Ewą Konstancją w 1696 r. w podzięce za ochronę podczas zarazy. Z oryginalnej

kolumny, stojącej początkowo pośrodku rynku, zachowała się jedynie figura NMP, pozostałe elementy to kopia.

Plebania rzymskokatolicka – barokowa budowla stojąca niedaleko kościoła pochodzi z lat 1739 – 1740. W 1766 roku podczas jednej ze swoich inspekcji przenocował tu podobno – na kilku snopkach słomy – sam cesarz Józef II. Miś, na której vrchlabskie mieszczki podały władcy kołacz, przechowywano długo jako cenną pamiątkę.

Cztery zabytkowe domki naprzeciwko kościoła św. Wawrzyńca należą dziś do Karkonoskiego Parku Narodowego. Znajdziemy w nich część wystaw Muzeum Karkonoskiego, a także ośrodek informacji. Parku. Grupa trzech domów, zwróconych szczytem do ulicy, należy do najstarszych zachowanych zabudowań miejskich. Na desce w szczycie jednego z nich znaleziono inicjały WR i datę – 1623. Domy stanowią przykład typowej architektury karkonoskich i podkarkonoskich miast. Podcienią na rynkach i ulicach służyły wntczas jako miejsca, w których mieszkający w domach rzemieślnicy i kupcy mogli oferować swoje wyroby nie musząc się przy tym obawiać kaprysów pogody. W latach 1976 – 1981 trzy zachowane domy odrestaurowano. W 2009 roku wykonano replikę czwartego, półrzębowego domu ze szczytem w konstrukcji ryglowej, który został wyburzony w 1957 r.

Budynek starego ratusza należy do najstarszych miejskich zabytków. Parter jest murowany. Wykonane w konstrukcji zrębowej piętro wsparte jest na czterech piaskowcowych kolumnach z głowicami w porządku jońskim. Architektonicznie ciekawa jest orientacja budynku – zwrócony jest w stronę ulicy podcieniami przylegającymi do dłuższej strony. Funkcję ratusza dom pełnił od końca XVI wieku, kiedy rada miasta odkupiła go wraz z parcelą od starłarza Hansa Heldenena, do roku 1737.

W krzyżowce ukryte zostało nazwisko pochodzącego z Włoch czeskiego szlacheckiego rodu, który w XVII wieku, kiedy stał się właścicielem Vrchlabí, osiedlił się w Czechach. Najbardziej znanym przedstawicielem tego rodu był Wacław (Václav) – wielki mecenas sztuki, któremu swój najsmaczniejszy cykl koncertów skrzypcowych – Cztery pory roku – zadekował sam Antonio Vivaldi. Wyrusz więc, kierując się mapką, w trasę po mieście i zdobądź literki potrzebne do rozwiązania krzyżówki. Z rozwiązaniem wróc do Regionalnego Centrum Informacji Turystycznej na rynku (Náměstí TGM), gdzie za swój wysiłek otrzymasz małą, ale ładną nagrodę.

1. Regionalne Centrum Informacji Turystycznej – Przed budynkiem ratusza odwróć się i przepisz z pierwszego okna w prawo od drzwi trzecie słowo z nazwy instytucji, która mieści się za tymi oknami. Słowo wpisz do krzyżówki.

2. Pałac – Po lewej stronie od drzwi znajduje się brązowa tabliczka

z nazwą urzędu, który się tu obecnie mieści. Pierwsze słowo nazwy wpisz do krzyżówki.

3. Ogród klasztorny – Między parkiem pałacowym a ogrodem klasztornym znajduje się ciekawy budynek pokryty mchem. Wpisz do krzyżówki skrót nazwy instytucji opiekującej się karkonoskimi lasami oraz tym budynkiem (Karkonoskim Centrum Edukacji Ekologicznej).

4. Klasztor augustianów – Co dziś mieści się w klasztorze? Z dwuwyrazowej czeskiej nazwy użyj pierwszego wyrazu i wpisz do krzyżówki.

5. Cztery zabytkowe domki – Na dwóch z czterech domów jest na szczycie taki sam biały napis. Drugie słowo tego napisu wpisz do krzyżówki.

6. Czerwony kościół – Czyje wezwanie nosi

neogotycki kościół z mierzącą 60 metrów wieżą, który stoi naprzeciwko czterech domków? Czeskie imię patrona bibliotekarzy wpisz do krzyżówki.

